

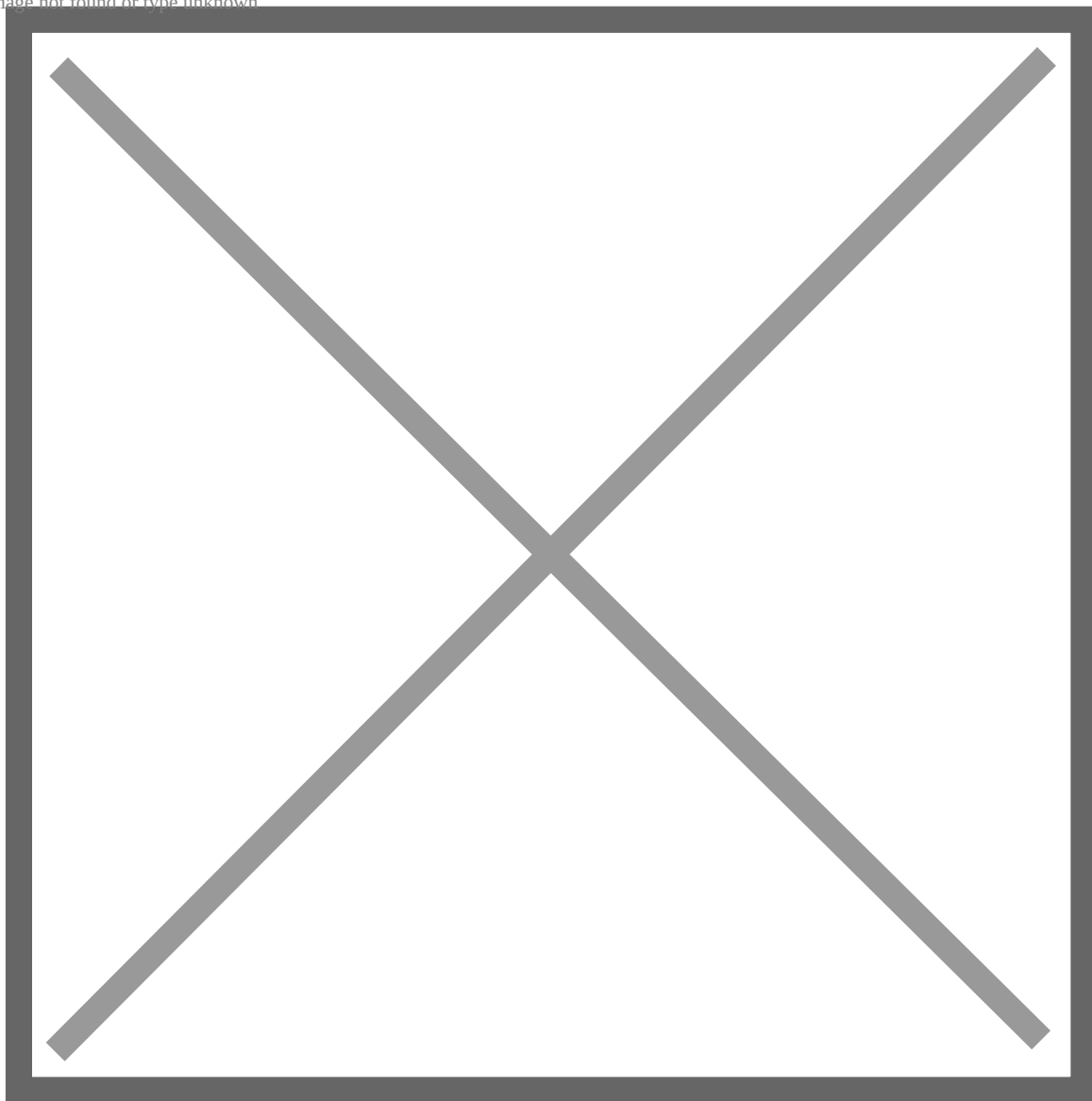
Λαόνικος Χαλκοκονδύλης, ο τελευταίος ιστοριογράφος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Σοφία Καυκοπούλου, υπ. δρ Θεολογίας- Μουσικός)

/ [Πεμπτουσία](#)

Ο Λαόνικος Χαλκοκονδύλης, δεν είναι γνωστό πότε και πού ακριβώς έζησε, ούτε πότε συνέγραψε το χρονικό του. Γνωρίζουμε μόνο πως ήταν γυιός τού Αθηναίου Γεωργίου Χαλκοκονδύλη και ότι στην πραγματικότητα λεγόταν Νικόλαος και όχι Λαόνικος. Επίσης, το θέρος τού 1447 ήταν ακόμη νέος και σπούδαζε στον Μυστρά κοντά στον Πλήθωνα [26]. Η γέννησή του τοποθετείται στα τέλη τού 1420-1430 [27], ενώ σε μικρή ηλικία βρέθηκε στον Μυστρά και μαθήτευσε κοντά στον φιλόσοφο Γ. Γεμιστό -Πλήθωνα [28]. Ο χρόνος θανάτου του ορίζεται γύρω στο 1490 [29], ενώ μάλλον λόγω αυτού, δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει την επεξεργασία τού έργου του και να τελειώσει ομαλά την αφήγησή του [30].

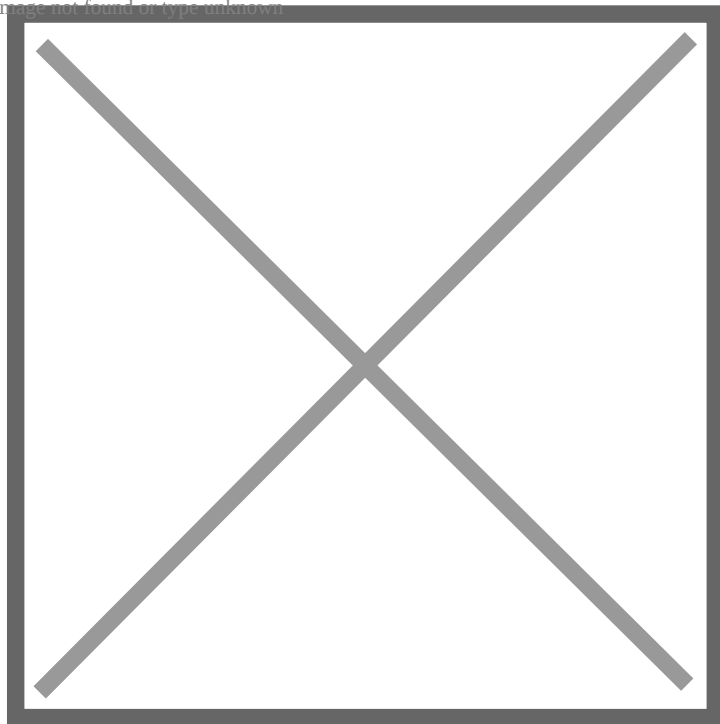
Image not found or type unknown

Ο τελευταίος χρονικά ιστοριογράφος τής Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, συνέγραψε το έργο Απόδειξις Ιστοριών σε δέκα βιβλία, στα οποία αναλύει την περίοδο 1298-1463, ενώ έγινε γνωστός από τον 16ο αι. [31]. Το έργο του γνώρισε επανειλημμένες αντιγραφές, με αποτέλεσμα να σώζεται σε 29 κώδικες σε Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Γερμανία, Αγγλία [32]. Μάς παρέχει πολύτιμες πληροφορίες για την ευρωπαϊκή και μεσανατολική ιστορία και εθνογραφία τού 15ου αι., ειδικότερα δε, για την εξάπλωση των Οθωμανών Τούρκων από τον 13ο αι. κ.ε. [33].

Το ύφος τού Χαλκοκονδύλη είναι άχρωμο, χωρίς συναισθηματισμούς, ενώ φαίνεται πως δεν ήταν αυτόπτης μάρτυρας, αλλά ένας διανοούμενος, που έγραψε ιστορία επιστημονικά, με αντικειμενικότητα προς τούς Οθωμανούς [34]. Χρησιμοποιήθηκε μάλιστα εκτεταμένα για τη συγγραφή πρώιμων έργων τουρκικής ιστορίας, από Έλληνες και Ευρωπαίους ερευνητές [35]. Πρότυπο της ιστοριογραφίας τού Χαλκοκονδύλη υπήρξε ο Ηρόδοτος, αλλά στην γλώσσα μιμείται τον Θουκυδίδη [36].

Image not found or type unknown

Ο Λαόνικος Χαλκοκονδύλης δεν φαίνεται να κατείχε κάποιο αξίωμα, ούτε στην Βυζαντινή, ούτε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία [37]. Στην αμέσως μετά την Άλωση εποχή, ο Χαλκοκονδύλης, φαίνεται πως μετοίκησε στην Κρήτη, σύμφωνα με επισταμένη μελέτη τού E. Darkó [38], ο οποίος μάλιστα τον ταυτίζει με τον πρωτόπαπα των Χανίων, Λαόνικο, μαθητή τού Μιχαήλ Αποστόλη και πρώτο εκδότη τής Βατραχομυομαχίας, στην Βενετία, το 1468 [39]. Αυτός μάλιστα ο Λαόνικος, δεν ήταν κρητικής καταγωγής, αλλά ήρθε στα Χανιά από κάπου αλλού [40]. Από τις πιο χαρακτηριστικές ομοιότητες που συνηγορούν ότι πρόκειται για το ίδιο πρόσωπο, είναι ότι τόσο ο Χαλκοκονδύλης όσο και ο πρωτόπαπας Λαόνικος, είχαν ασχοληθεί με το φιλοσοφικό πρόβλημα τής διπλής τέχνης τής κίνησης ενώ ήσαν μιμητές τού θουκυδιδικού ύφους [41].

Το υψηλό πνευματικό επίπεδο τής Κρήτης [42], αλλά και η συχνή θαλάσσια σύνδεση Κρήτης και Βενετίας [43], προσέφερε στον Χαλκοκονδύλη την ευκαιρία να αποσυρθεί εκεί και να συγγράψει το χρονικό του [44]. Ωστόσο το γεγονός ότι έγινε ιερέας, δεν έρχεται σε ολομέτωπη αντίθεση με την προηγούμενη θρησκευτική του

ψυχρότητα [45], καθώς και οι ιστοριογράφοι Σφραντζής και Κριτόβουλος, έγιναν μοναχοί σε μεγάλη ηλικία.

Όσον αφορά όμως στα θρησκευτικά του πιστεύω, δεν γίνεται καμμία αναφορά, ούτε εκφέρει γνώμη για το βαρυσήμαντο γεγονός της Συνόδου Φερράρας – Φλωρεντίας [46]. Ο Χαλκοκονδύλης, βαδίζοντας στα χνάρια τού δασκάλου του, Πλήθωνα, αποδίδει ενέργειες σε κάποια απρόσωπη υπερφυσική δύναμη, την οποία δεν κατονομάζει, ενώ παρουσιάζεται να πιστεύει σε χρησμούς και στην μοίρα [47].

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

- 26. Χαλκοκονδύλης, Βυζαντίου Άλωσης, σ.18.**
- 27. Όπ. π., σ. 20.**
- 28. Tusculum Lexikon, Χαλκοκονδύλης, σ. 497.**
- 29. Το αυτό πιστεύουν οι περισσότεροι μελετητές, όπως οι Ι. Μισκόλζι, Φ. Γρηγορόβιος, Δ. Καμπούρογλου, S. Baştan και κάποιοι γραμματολόγοι, όπως οι Colonna, Moravcsik, Hunger.**
- 30. E. Darkó, «Zum leben des Laonikos Chalkondylas», BZ 24 (1923-1924), σ. 37.**
- 31. Η εγκυρότερη έκδοση έγινε από τον Ούγγρο φιλόλογο E. Darkó, Historiarum Demonstrationes, τ. Α'-Β', Βουδαπέστη 1922-1927.**
- 32. Moravcsik, Byzantinoturcica, Α', σ. 391.**
- 33. Χαλκοκονδύλης, Άλωσης, σ.11.**
- 34. Όπ. π., σ. 12.**
- 35. Όπ. π., σ. 18.**
- 36. Tusculum Lexikon, Χαλκοκονδύλης, σ. 498.**
- 37. Χαλκοκονδύλης, Βυζαντίου Άλωσης, σ σ. 20.**
- 38. E. Darkó, «Neue beiträge zur biographie des Laonikos Chalkokandyles», BZ 27 (1927), σ. 276-285.**
- 39. Geanakoplos, Greek scholars in Venice, σ. 58.**
- 40. E. Darkó, «Neue beiträge», σ. 280-281.**
- 41. Όπ. π., σ. 278-279.**
- 42. Ζακυθηνός, Le despotat grec de Morée, τ. Β', σ. 319.**
- 43. Geanakoplos, Greek scholars, σ. 54.**
- 44. Χαλκοκονδύλης, Άλωσης, σ. 28.**
- 45. Turner, «Pages from the late Byzantine philosophy of history», BZ 57 (1964), σ. 359-361.**

46. Χακοκονδύλης, Άλωσις, σ. 38.

47. Όπ. π., σ. 40.